Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	16 december 2025
Portefeuille(s)	Sociale zaken
Portefeuillehouder(s):	Rutger Groot Wassink
Behandeld door	WPI (bestuurszaken.wpi@amsterdam.nl)
Onderwerp	Meerjarenstrategie Pantar 2026-2028

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgevoegd bij deze brief vindt u de Meerjarenstrategie 2026-2028 van sociaal ontwikkelbedrijf Pantar. Deze strategie schetst de inhoudelijke koers van Pantar de komende jaren. Het document beslaat de periode 2026-2028, maar er wordt ook verder over de horizon gekeken naar wat op langere termijn nodig is om Pantar toekomstbestendig te maken. Op 11 december jl. heeft de Raad van Toezicht van Pantar in een bestuurlijk overleg met de wethouder Sociale Zaken en de Algemeen Bestuurder van Pantar ingestemd met deze Meerjarenstrategie en op 16 december heeft het college van B&W instemming gegeven. Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste uitgangspunten.

Bouwen aan een toekomstbestendig Pantar

Pantar is het grootste sociaal ontwikkelbedrijf van Nederland en biedt werk en begeleiding aan ruim 2.500 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de regio Amsterdam. Dit zijn mensen met een beperking en mensen die eerder lange tijd niet hebben gewerkt. Omdat de financiering door het Rijk voor deze groep niet kostendekkend is, wordt jaarlijks uit de gemeentebegroting (programma 7) bijgedragen aan de begroting van Pantar. Sinds de sluiting van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) in 2015 voor nieuwe instroom neemt het bedrag dat de gemeente moet bijdragen als gevolg van de onvolledige financiering door het Rijk bovendien structureel toe. Tien jaar na invoering van de Participatiewet worden de gevolgen hiervan steeds zichtbaarder: de vergoedingen voor medewerkers die onder de Participatiewet bij Pantar werken, liggen aanzienlijk lager dan de vergoedingen binnen de Wsw.

Tegelijkertijd daalt de gemiddelde productiviteit van de medewerkerspopulatie, omdat binnen de Wsw veel mensen werken zonder loonwaardevermindering. Deze groep draagt substantieel bij aan omzet in rendabel werk zoals groenonderhoud en stadsreiniging. Voor dit type werk is het noodzakelijk dat – naast een groep medewerkers met een lagere loonwaarde – er ook een aantal medewerkers met een hogere productiviteit meewerken. Zonder beleidswijzigingen zullen door de afbouw van de Wsw op termijn deze werksoorten niet meer uitgevoerd kunnen worden en dreigt het college jaarlijks nog fors meer te moeten bijdragen aan de exploitatie van Pantar.

Met de Meerjarenstrategie Pantar 2026-2028 is hier een antwoord op geformuleerd. Centraal staat het creëren van een passende mix van medewerkers, zodat rendabele werksoorten behouden kunnen blijven en Pantar financieel stabieler wordt. Dit betekent dat er naast de basisdienstverlening aan Wsw'ers, 400 werknemers met een beschut werkindicatie en 600 medewerkers met langdurig loonkostensubsidie, er ook meer medewerkers met hogere loonwaarden aan de slag gaan bij Pantar. De strategie bestaat uit twee pijlers:

1. Social Base – een vangnetfunctie voor Amsterdammers die langdurig intensieve ondersteuning nodig hebben.
2. Social Firm –marktgericht en rendabel werk, waarvoor ook medewerkers met een hogere loonwaarde nodig zijn. Om deze nieuwe doelgroep aan te trekken wil Pantar één of meerdere nieuwe merken introduceren.

Pantar als re-integratiepartner van de gemeente

Door een aantrekkelijk aanbod te formuleren voor medewerkers met hogere loonwaarden, wordt Pantar interessant voor een grotere groep Amsterdammers. Naast nieuwe medewerkers die door Pantar zelf worden geworven, zullen ook Amsterdammers voor wie dit passend is, door de gemeente naar Pantar worden begeleid. De gemeente en Pantar gaan hierin gezamenlijk optrekken, zodat instroom naar Pantar ook een logisch onderdeel wordt van de gemeentelijke re-integratiemogelijkheden. Zo zorgen we er samen voor dat Pantar een veilige beschutte werkomgeving blijft bieden voor Amsterdammers die dat nodig hebben en een mooie opstap voor Amsterdammers die nu nog aan de kant staan.[1]

Twee groepen die in de meerjarenstrategie specifiek worden benoemd zijn jongeren en statushouders. Momenteel is er nog geen uitgebreid aanbod voor jongeren en stromen er bijvoorbeeld nog nauwelijks jongeren door vanuit praktijkgericht onderwijs, speciaal onderwijs of jongerenpunten naar Pantar. Voor asielzoekers en statushouders geldt hetzelfde, maar voor deze groepen is recent een pilot met 15 medewerkers van start gegaan waarvan de eerste resultaten in de loop van 2026 beschikbaar zullen komen.

Financieel perspectief

Pantar en de gemeente hebben gezamenlijk een eenduidig bekostigingskader uitgewerkt dat meebeweegt met het aantal medewerkers en de omzet. Volgens de meerjarige begroting is in de periode van de Meerjarenstrategie (2026-2028) jaarlijks tussen de € 14 en € 16 miljoen financiering vanuit de gemeente nodig voor de exploitatie van Pantar.[2] De Meerjarenstrategie beschrijft daarnaast diverse potentiële efficiënties die nog niet in de cijfers zijn verwerkt, zoals portfolioconcentratie, slimmere planning en digitalisering, evenals mogelijke extra opbrengsten

[1] Pantar maakt onderdeel uit van een bredere sociale infrastructuur. In opdracht van het Ministerie SZW wordt een toekomstperspectief hierop uitgewerkt. In de loop van 2026 informeren we uw raad hier nader over.

[2] De verwachte realisatie voor 2025 ligt lager dan de begroting (ongeveer €12 miljoen t.o.v. € 16 miljoen). De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat er in het eerste kwartaal van 2025 minder medewerkers uit de doelgroep in dienst waren dan begroot. Naar verwachting zet deze trend zich in de komende periode niet voort.

via preferente inkoop of meer detacheringen. Ook wordt naar bedrijfskosten gekeken om verdere besparingen te realiseren. De financieringsbehoefte wordt gedekt uit programma 7, waarbij ook een beroep wordt gedaan op de reserve Sociaal Werk. Deze reserve zal in de komende jaren volledig worden benut, waardoor er naar verwachting eind 2028 geen reservebudget meer beschikbaar zal zijn.

In de periode na deze Meerjarenstrategie ontwikkelt de benodigde financiële bijdrage van de gemeente zich van € 16,4 miljoen in 2029 tot 18,6 miljoen in € 2034. Hiervoor is geen volledige dekking. Vanaf 2029 is er structureel budget voor een gemeentelijke bijdrage van € 12 miljoen. Er zal te zijner tijd een afweging moeten worden gemaakt of hier extra middelen voor worden vrijgemaakt, of dat de dienstverlening en bedrijfsvoering van Pantar moeten worden aangepast aan het beschikbare budget.

Tabel: Begrote gemeentelijke bijdrage aan exploitatie Pantar in de periode 2025-2028.

	2025	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo (mln. €)	- € 16,1	- € 14,4	- € 15,2	- € 15,9

Verder is afgesproken dat Pantar de gemeentelijke bijdrage voortaan direct in haar begroting mag opnemen, omdat deze (zoals bij alle sociaal werkbedrijven in Nederland) structureel noodzakelijk is door de ontoereikende Rijksfinanciering. Hierdoor wordt de gemeentelijke bijdrage in de cijfers van Pantar niet meer gepresenteerd als een tekort maar als een noodzakelijke bijdrage van de gemeente aan de exploitatie van Pantar voor de dienstverlening aan deze doelgroep. Bij de jaarrekening van Pantar wordt dan bepaald wat de feitelijke realisatie van de bijdrage is.

Tot Slot

Met deze Meerjarenstrategie is een routekaart neergelegd om Pantar toekomstbestendig en financieel stabieler te maken. Om daar te komen heeft Pantar nog een aantal ontwikkelopgaven die in de strategie zijn opgenomen. De komende jaren zullen Pantar en de gemeente gezamenlijk aan de slag gaan om dit verder te brengen. Zoals hiervoor uiteengezet betreft dit onder andere het opzetten van een social firm en onderzoeken hoe Pantar onderdeel uit kan maken van de gemeentelijke re-integratieketen. Ook verkennen we of doelmatigheid kan worden vergroot door ontdubbeling met voorschakel- en/ of leerwerktrajecten van de afdeling Amsterdam Werkt!. Uitgangspunt daarbij is dat beide elkaar moeten versterken en niet beconcurreren. Tot slot doen we – in lijn met motie 238.25 inzake ondersteun Amsterdammers in behoud passend werk - onderzoek naar de inzet van preferente inkoop voor stadstaken waarbij continuïteit en maatschappelijke waarde voorop staan.

Pantar bevindt zich hiermee midden in een aantal grote veranderingen die noodzakelijk zijn door de teruglopende (geïndiceerde) doelgroep en financiering. Gedurende de looptijd van deze Meerjarenstrategie hebben we meerdere keren per jaar een gesprek met Pantar over de voortgang van de ontwikkelingen zoals in de strategie beschreven. Na twee jaar wordt een externe

evaluatie uitgevoerd om te kijken waar we staan en of bijstelling op punten gewenst is en zullen wij uw raad hierover informeren.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Rutger Groot Wassink
Wethouder Sociale Zaken

Bijlagen
1. Meerjarenstrategie Pantar 2026-2028